

YÖNETMELİK

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından:

**ARAÇLARIN İMAL, TADİL VE MONTAJI HAKKINDA YÖNETMELİKTE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK**

MADDE 1 – 28/11/2008 tarihli ve 27068 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Araçların İmal, Tadil ve Montajı Hakkında Yönetmeliğin 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 1** – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu hükümleri uyarınca araçların yapım ve kullanım bakımından karayolu yapısına ve trafik güvenliğine uyma zorunluluğunu yerine getirmek üzere; tadil aşamasında ve tip onayı yönetmelikleri (MARTOY, TORTOY, MOTOY) kapsamı dışında kalan yapım aşamasındaki araçlar ile tip onayı yönetmelikleri kapsamındaki araçlara bu Yönetmeliğe göre Ulusal Tip Onayı verilmesine ilişkin usul ve esaslar ile tip onayı yönetmeliklerindeki hükümlere ilave olarak uygulanacak hükümleri düzenlemektir.”

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 2 nci maddesinin, birinci fıkrasının (a) bendinin (5) numaralı alt bendi ve ikinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, birinci fıkrasına aşağıdaki (c) bendi eklenmiştir.

“5) MARTOY, TORTOY ve MOTOY kapsamında olan araçlar için Avrupa Birliğinin 2007/46/EC, 2003/37/EC ve 2002/24/EC direktiflerinin henüz uyumlaştırılmamış alt sistem direktifleri yerine uygulanacak kurallar ile MARTOY, TORTOY ve MOTOY’da yer almayan ilave hükümleri,”

“b) Şantiyelerde, taş ocaklarında, limanlarda veya havaalanı tesislerinde kullanılmak üzere tasarlanmış ve imal edilmiş araçları, silahlı kuvvetler, sivil savunma ve kamu düzenini sağlamakla sorumlu birimlerde kullanılmak üzere özel amaçlı olarak tasarlanmış ve imal edilmiş araçlar ile iş makinelerini,”

“c) Tutuklu ve hükümlü taşımaya mahsus cezaevi araçlarını,”

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğe aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

“Bireysel sesli ve görüntülü cihaz

EK MADDE 3 – (1) Tadilat yoluyla bireysel sesli ve görüntülü cihaz takılan M2 ve M3 kategorisi araçlara Ek IV’ün 4.20 numaralı maddesinin hükümleri uygulanır.

Yangın algılama ve alarm sistemleri

EK MADDE 4 – (1) Tadilat yoluyla Ek VII’nin 1.54.1 ve 1.54.2 numaralı maddelerinde belirtilen yangın algılama ve alarm sistemleri takılan araçların uygunluğu yetkili teknik servisler tarafından bir rapor ile tevsik edilir.

Tutuklu ve hükümlü taşımaya mahsus cezaevi araçları

EK MADDE 5 – (1) Tutuklu ve hükümlü taşımaya mahsus cezaevi araçlarında Ek XIII’te belirtilen şartlar uygulanır.”

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğe aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“Yangın algılama ve alarm sistemleri

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) İlk defa tip onayı alınarak imal edilecek yeni tip M2 ve M3 kategorisi araçlar 1/11/2012 tarihinden itibaren, aynı kategorideki tip onayı mevcut araçlar ise 1/11/2013 tarihinden itibaren Ek VII’nin 1.54, 1.54.1, 1.54.2, 1.54.3, 1.54.4, 1.54.4.1, 1.54.4.2, 1.54.4.3 ve 1.54.5 numaralı maddelerinin hükümlerine uymak zorundadır.

Önceden tescil edilmiş araçlar

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) 2005 model ve sonrası M2 ve M3 kategorisi araçlar, 1/1/2014 tarihinden itibaren Ek VII’nin 1.54, 1.54.1, 1.54.2, 1.54.3, 1.54.4, 1.54.4.1, 1.54.4.2, 1.54.4.3 ve 1.54.5 numaralı maddelerinin hükümlerine uygun hale gelmek zorundadır.

Yakıt sistemi tadilatı

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) Yakıt sistemi uygunluk raporu, montaj tespit raporu ile gaz sızdırmazlık raporu verecek ve gaz sızdırmazlığı kontrollerini yapacak kurum ve kuruluşlarının görevlendirilme usul ve esasları Bakanlık tarafından 1/1/2013 tarihine kadar belirlenir. Bu tarihe kadar rapor verilmesi ve gaz sızdırmazlığı kontrolüne yönelik işlemler, Bakanlığın protokol yaptığı kurum ve kuruluşlar tarafından yürütülür.

Okul servis araçları

GEÇİCİ MADDE 5 – (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren imal ve tadil edilen araçlar için Ek XII’nin 4.6 numaralı maddesinin hükümleri 1/10/2012 tarihine kadar ihtiyari olarak uygulanır.”

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğin Ek IV’ünün 3.6, 4.18.1, 4.18.2, 4.18.2.2, 4.18.2.5, 4.18.3, 4.18.3.1, 4.18.4, 4.18.4.1, 4.18.4.2, 4.18.5, 4.18.7, 4.18.9 ve 4.18.10 numaralı maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı ekin sonuna aşağıdaki 8 numaralı madde ile Şekil-3 eklenmiştir.

“3.6 – Tamamlanmamış araç Tip Onay Belgesi bulunan bir araç üzerinde yapılacak değişiklikler ile yeni bir tamamlanmamış araç ancak, bu araç için birinci seviyede Ulusal Tip Onayını almış imalatçısı tarafından gerçekleştirilebilir.”

“4.18.1 – Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonunun (BM/AEK) 1958 Cenevre Andlaşması

çerçevesinde yayımlanan ECE R-67 Regülasyonu ve ECE R-110 Regülasyonunda belirtilen emniyet ve teknik esaslar dikkate alınarak, araçlarda alternatif yakıt olarak kullanılmak üzere, Likit Petrol Gazı (LPG), Sıkıştırılmış Doğal Gaz (CNG) ve Sıvılaştırılmış Doğal Gaz (LNG) tadilatı yapılabilir.”

“4.18.2 – Araçlarda kullanılan aksam ve parçalar; yakıt olarak LPG kullanacak araçlarda ECE R-67 Regülasyonunda, CNG veya LNG kullanılacak araçlarda ECE R-110 Regülasyonunda belirtilen teknik esaslara, LNG depo tankı ve aksesuarları ise ilgili Amerikan veya uluslararası standartlara göre imal edildiğini belgeleyen sertifikalara sahip olmalıdır.”

“4.18.2.2 – Firmalar, aksam ve parçaların prototip araç üzerine montajını yaptıktan sonra, Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş kurum/kuruluşlarca düzenlenecek “Yakıt Sistemi Uygunluk Raporu”nu alacaklardır.”

“4.18.2.5 – Araçlarda LPG, CNG ve LNG dönüşüm işlemleri, projesine uygun ve dönüşümle ilgili eğitim almış uzman kişilerce yapılacaktır.”

“4.18.3 – Seri tadilat olarak LPG, CNG ve LNG dönüşüm montaj işlemlerini yapan firmalar için, madde 4.18.2, madde 4.18.2.1, madde 4.18.2.2, madde 4.18.2.3, madde 4.18.2.4 ve madde 4.18.2.5’te belirtilen hususları sağlamak kaydıyla, Bakanlık veya Bakanlığın yetki verdiği kuruluş tarafından AİTM Tip Onay Belgesi verilir.”

“4.18.3.1 – Münferit olarak LPG, CNG ve LNG dönüşümü yapılan araçlar için, madde 4.18.2, madde 4.18.2.1, madde 4.18.2.2, madde 4.18.2.3, madde 4.18.2.4 ve madde 4.18.2.5’te belirtilen hususları sağlamak kaydıyla, Bakanlık veya Bakanlığın yetki verdiği kuruluş tarafından Münferit Araç Uygunluk Belgesi onaylanır.”

“4.18.4 – LPG, CNG ve LNG yakıt sistemi tadilatı yapılan araçların trafiğe tescil edilebilmesi için, aracın montajının projesine uygun olarak yapıldığına dair Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş kurum/kuruluşlarca düzenlenecek “Montaj Tespit Raporu” ve “Gaz Sızdırmazlık Raporu”nun alınması gereklidir.”

“4.18.4.1 – Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonundan veya Makine Mühendisleri Odasından temin edilen, örneği bu Ekin Şekil-1, Şekil-2 ve Şekil-3’ünde gösterilen, LPG yakıtı kullanan araçlarda üzerinde LPG yazısı, CNG veya LNG yakıtı kullanan araçlarda ise üzerinde CNG veya LNG yazısı bulunan yansıtıcılı (reflektif) etiketler, araçların ön ve arka camlarının sağ üst köşelerine yapıştırılacaktır.”

“4.18.4.2 – Araçlarda LPG, CNG ve LNG dönüşümlerinde araca montajı yapılan yakıt tankının üzerinde, LPG, CNG ve LNG dönüşümünü yapan Firmanın adı, adresi ve dönüşüm tarihi, LPG, CNG ve LNG tankı imalatçısı firmanın adı, adresi ve imal yılını belirten bir etiket, sökülemeyecek şekilde bulunacaktır.”

“4.18.5 – Yakıt sistemi tadilatla, LPG, CNG ve LNG’ye dönüştürülen araçların trafiğe kayıt ve tescil işlemleri, Karayolları Trafik Kanunu’nun 32 nci maddesine ve bu Yönetmelik esaslarına göre yapılacaktır.”

“4.18.7 – LPG, CNG ve LNG yakıt sistemine dönüştürülen araçların periyodik muayenelerinde; Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş kurum/kuruluşlar tarafından düzenlenen Gaz Sızdırmazlık Raporu aranır. Yetkilendirilmiş araç muayene istasyonlarınca düzenlenen onaylı araç muayene raporu da Gaz Sızdırmazlık Raporu yerine geçer. Ayrıca, araç muayenesinde yetkilendirilmiş herhangi bir kurum/kuruluştan temin edilmiş geçerli bir Gaz Sızdırmazlık Raporunun ibraz edilmesi halinde bu rapor muayene istasyonlarınca kabul edilir. LPG, CNG ve LNG yakıt sisteminde aksam ve parçaların değiştirilmesi durumunda, bu işlemin uygunluğuna ilişkin Montaj Tespit Raporunun ibrazı gereklidir.”

“4.18.9 – Araçlarda bulunan LPG ve CNG tankının her 10 yılda bir değiştirilmesi zorunludur.”

“4.18.10 – LPG, CNG ve LNG yakıtı kullanan araçlar kapalı garajlarda park edilemez.”

“8 – Kategori ve sınıf değişikliği olmayan tadilatlarda yönetmeliklerin seviyeleri, ilgili tadilat maddelerinde aksi belirtilmediği sürece, araçların ilk tescil tarihleri göz önünde bulundurulacak uygulanır.”

“

MADDE 6 – Aynı Yönetmeliğin Ek IV’ünün 4.19 numaralı maddesinde yer alan “M ve N kategorisi araçların tadil yolu ile sade elektrikli, hibrit elektrikli ve hibrit motorlu araca dönüştürülmesinde aranan onaylar listesi” başlıklı çizelge aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Konusu	Yönetmelik numarası	BM/AEK Regülasyon numarası	AİTM Ek VII Madde No	M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃
Yakıt depoları/arka koruma tertibatları	70/221/AT	R58 R34*	1.3	B	B	B	B	B	B
Direksiyon döndürme kuvveti	70/311/AT	R79	1.5	B	B	B	B	B	B
Fren	71/320/AT	R13, R13-H	1.9	C	A	A	C	A	A
Radyo parazitleri (elektromanyetik uyumluluk)	72/245/AT ⁽¹⁾	R10	1.10	A	A	A	A	A	A
İç donanım	74/60/AT ⁽²⁾	R21	1.12	B					
Hırsızlığa karşı önlem ve immobilizer	74/61/AT	R18, R97, R116	1.13	A					
Koltuk mukavemeti	74/408/AT	R17	1.15	B	B	B	B	B	B
Dış çıkıntılar	74/483/AT	R26	1.16	B					
Kabin dış çıkıntılar	92/114/AT						B	B	B
Hız göstergesi ve geri vites	75/443/AT	R39	1.17	B	B	B	B	B	B
Emniyet kemeri bağlantıları	76/115/AT	R14	1.19	B	B	B	B	B	B
Aydınlatma ve ışıklı sinyal cihazlarının yerleştirilmesi	76/756/AT	R48	1.20	B	B	B	B	B	B
Çeki kancaları	77/389/AT		1.27	B	B	B	B	B	B
Emniyet kemerleri ve bağlanma sistemleri	77/541/AT	R16	1.31	B	B	B	B	B	B
Kumandaların, ikaz düzeninin ve göstergelerin tanıtımı	78/316/AT	R121	1.33	A	A	A	A	A	A
Buz çözme /buğu giderme	78/317/AT ⁽³⁾		1.34	A					
Isıtma sistemleri	2001/56/AT	R122	1.36	A	A	A	A	A	A
CO ₂ emisyonu/yakıt tüketimi/ Elektrik enerjisi tüketimi ve elektrik aralığının ölçümü	80/1268/AT*	R101	1.39	A			A		
Motor gücü/ Elektrikli tahrik tertibatının gücü	80/1269/AT ^{(4)*}	R85	1.40	A	A	A	A	A	A
Kütleler ve boyutlar (M ₁)	92/21/AT			B					
Kütleler ve boyutlar (M ₁ dışı)	97/27/AT				B	B	B	B	B
Hız sınırlayıcı cihazlar	92/24/AT		1.46		A	A		A	A

Sade elektrikli araçların güvenliği		R100**		A	A	A	A	A	A
Hafif yolcu ve ticari araçlardan çıkan emisyonlar (Euro 5 ve Euro 6)	(715/2007/AT)*		1.2.4	A	A		A	A	
Müsaade edilebilir ses seviyeleri	70/157/AT	R51	1.1	A	A	A	A	A	A
Dizel egzoz dumanı	72/306/AT*	R24	1.11			A		A	A
Emisyonlar (Euro IV, V) ağır hizmet araçları	2005/55/AT*	R49	1.41			A		A	A

(1) Tadilat ile sonradan takılan aksam veya ayrı teknik ünitelerin tip onaylarının/deney raporlarının mevcut olması durumunda teknik servis raporu aranmaz.

(2) Tahribatlı deneyler yapılmaz.

(3) Eşdeğer yöntem ile de belirlenebilir.

(4) İmalatçı beyanı olması durumunda kabul edilir.

A = Teknik servis raporu ile tevsik edilir.

B = Tadilat, tip onayını düşürdüğü takdirde teknik servis raporu ile tevsik edilir.

Direksiyon sisteminde bir tadilat(tahrik sistemi hariç) veya pozisyon değişikliği olduğu takdirde teknik servis raporu aranır.

C = M₁ ve N₁ kategorilerinde R13-H'a göre teknik servis raporu aranır. Rejeneratif fren sistemi bulunmuyorsa, 71/320/AT Yönetmeliğine göre de teknik servis raporu kabul edilir.

* =Sadece hibrit elektrikli ve hibrit motorlu araçlarda uygulanır.

** = R100.01 seviyesi yürürlüğe girmesinden itibaren hibrid elektrikli araçlarda aranır, elektrikli olmayan hibrid araçlarda aranmaz.”

MADDE 7 – Aynı Yönetmeliğin Ek IV’üne aşağıdaki 4.20, 4.20.1, 4.20.2, 4.20.3 ve 4.20.4 numaralı maddeler eklenmiştir.

“4.20 – Bireysel sesli ve görüntülü yayınlar için araçlarda sonradan yapılacak tadilatlar

4.20.1 – 2005 model ve sonrası M2 ve M3 kategorisi araçlarda yapılacak "bireysel sesli ve görüntülü yayın" tadilatında kullanılan cihaz ve malzemelerin, 72/245/AT Yönetmeliği veya ECE-R10 teknik düzenlemesinin güncel seviyesinin şartlarını karşıladığı tip onayı veya teknik servis raporu ile tevsik edilir.

4.20.2 – 2005 model ve sonrası M2 ve M3 kategorisi araçlarda, bu cihaz ve malzemelerin yanma davranışı ile ilgili 95/28/AT Yönetmeliği veya ECE-R118 teknik düzenlemesinin güncel seviyesinin şartlarını karşıladığı teknik servis raporuyla tevsik edilir.

4.20.3 – 2010 model ve sonrası M2 ve M3 kategorisi araçlarda, bu cihazların koltuklara, koltuk önündeki ayırma duvarlarına, mutfak ünitesine veya yolcuya yakın herhangi bir yere bağlanması halinde 74/408/AT, 74/60/AT Yönetmelikleri veya ECE-R80, ECE-R17, ECE-R21 teknik düzenlemelerinin güncel seviyesinin şartlarını karşıladığı teknik servis raporuyla tevsik edilir. 74/60/AT veya ECE-R21 kapsamında Avrupa Birliği onay kuruluşlarının yetkilendirdiği teknik servislerin vermiş olduğu raporlar da kullanılabilir.

4.20.4 – M2 ve M3 kategorisi araçların üzerindeki koltuk, dolap, mutfak ünitesi gibi malzemelerin kendilerinde ve/veya bağlantılarında değişiklik yapılmaz. Değişiklik yapılması durumunda ise imalatçının almış olduğu tip onayının geçersiz kılındığı durumlarda ise yapılan değişikliğin etkilendiği Yönetmeliklerin güncel seviyesinin şartlarını karşılayıp karşılamadığı teknik servis raporu ile tevsik edilir.”

MADDE 8 – Aynı Yönetmeliğin Ek VII’sinin “M, N ve O Kategorisi Araçlar İçin” başlıklı bölümüne aşağıdaki 1.2.4.1, 1.54, 1.54.1, 1.54.2, 1.54.3, 1.54.4, 1.54.4.1, 1.54.4.2, 1.54.4.3 ve 1.54.5 numaralı maddeler eklenmiştir.

“1.2.4.1 – N kategorisinden tadilat yoluyla M2 ve M3 kategorisi yolcu aracına dönüşen ve tamamlanmış aracın kütlesi bakımından 715/2007/AT kapsamına giren araçlar, uygunluk belge tarihleri 1/1/2017 ve sonrası olması durumunda, M kategorisi için geçerli olan Euro VI emisyon şartlarının tamamını sağlarlar. Tadilatın geçerli olması için aracın emisyon ve OBD (araç üzeri teşhis) sistemlerine ilişkin yazılımların M kategorisi için de geçerli olduğu veya imalatçısı tarafından yeniden yüklendiği belgelenir.”

“1.54 – Yangın algılama ve alarm sistemleri

1.54.1 – Araçların, sürücü bölmesi arkasında yer alan motora (motorun en ön noktası, sürücünün arkasındaki ilk koltuk sırasının gerisinde olandır) sahip olmaları ve sürücü bölmesi, motor bölmesi ve yanmalı bir ısıtıcı bulunan her bir bölmede aşırı sıcaklık oluşması durumunda araçlar, sesli ve görsel (sinyal) işaret ile sürücüyü uyaran bir alarm sistemiyle donatılır.

1.54.2 – Ayrıca araçların tuvalet bölmeleri, sürücü uyuma bölmeleri ve diğer ayrı bölmeleri, aşırı sıcaklık oluşması durumunda sesli ve görsel (sinyal) işaret ile sürücüyü uyaran bir alarm sistemiyle donatılır.

1.54.3 – Madde 1.54.1’de belirtilen alarm sistemi, motor bölmesindeki ve yanmalı bir ısıtıcı bulunan her bir bölmedeki normal çalışma süresince meydana gelen aşırı değerdeki sıcaklığı algılayacak şekilde tasarımlanır.

1.54.4 – Motor bölmesinin aşağıdaki kısımlarında ve yanmalı bir ısıtıcı bulunan her bir bölmede aşırı sıcaklık gözlenmesi durumunda, madde 1.54.3’ün hükümlerini yerine getireceği göz önünde tutulur.

1.54.4.1 – Sızıntı olması durumunda, yanıcı akışkanların (sıvı veya gaz) çalışma sıcaklıkları, yanıcı akışkanların (sıvı veya gaz) tutuşma sıcaklığına eşit veya daha büyük olan, sızıntıya maruz kalan kompresör veya egzoz sistemi gibi aksamlar dahil motora monteli aksamlarla temas edebileceği kısımlarda,

1.54.4.2 – Sızıntı olması durumunda, yanıcı akışkanların (sıvı veya gaz) çalışma sıcaklığı, yanıcı akışkanların (sıvı veya gaz) tutuşma sıcaklığına eşit veya daha büyük olan bağımsız bir ısıtıcı cihaz gibi korumalı bir aksamla temas edebileceği kısımlarda,

1.54.4.3 – Sızıntı olması durumunda, yanıcı akışkanların (sıvı veya gaz) arıza durumunda çalışma sıcaklığı, yanıcı akışkanların (sıvı veya gaz) tutuşma sıcaklığına eşit veya daha büyük olabilen şarj dinamosu (alternatör) gibi aksamla temas edebileceği kısımlarda.

1.54.5 – Motor başlatma cihazı ne zaman çalıştırılırsa çalıştırılsın, aracın pozisyonuna bakılmaksızın, alarm sistemi motor durdurulana kadar kullanılabilir durumda olmalıdır.”

MADDE 9 – Aynı Yönetmeliğin Ek XII’sinin “Okul Servis Araçları İle İlgili Hükümler” başlıklı bölümünün 4.6 numaralı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki Şekil 1 ve Şekil 2 eklenmiştir.

“4.6 – Eğer doğrudan görmek yeterli değilse, kapılardan iniş ve binışı hem içeriden hem de dışarıdan gösterecek optik cihazlar bulunmalıdır. İmalatçının belirttiği oturma pozisyonundaki sürücü tarafından aracın iç ve dış alanı gözlenebilmelidir. Bu şart, aşağıdaki (a) ve (b) bentlerinin her ikisinin birden karşılanması durumunda yerine getirilmiş sayılır ve uygunluğu yetkili teknik servisler tarafından bir rapor ile tevsik edilir.

a) ECE R46 teknik düzenlemesine uygun görüş alanları hariç, aracın en arkasındaki alan görüş sistemleri ve sesli ikaz teçhizatı (Şekil 1 ve Şekil 2’deki duruma benzer) ile izlenebilmelidir.

b) Aracın ön tarafında sürücünün bulunduğu seviyenin altında kalan alanları görüş sistemleri veya sesli ikaz teçhizatı (Şekil 1 ve Şekil 2’deki duruma benzer) ile izlenebilmelidir.

c) Kapı çerçevesi, tavan direkleri, destekler vb. gibi aracın yapısıyla ilgili unsurlardan doğan görüş engelleri dikkate alınmaz.

”

MADDE 10 – Aynı Yönetmeliğe aşağıdaki Ek XIII eklenmiştir.

“Ek XIII

TUTUKLU VE HÜKÜMLÜ TAŞIMAYA MAHSUS CEZAEVİ ARAÇLARI

Madde	Konu	Düzenleyici mevzuat referans numarası	M ₂	M ₃	
1	Müsaade edilebilir ses seviyeleri	70/157/AT	A+H	A+H	
2	Emisyonlar	70/220/AT	A	A	
2a	Emisyonlar (Euro 5 ve 6) hafif hizmet araçları / bilgiye erişim	(AT)715/2007	A		
3	Yakıt depoları/arka koruma tertibatları	70/221/AT	F	F	
4	Arka tescil plakası yeri	70/222/AT	A	A	
5	Direksiyon döndürme kuvveti	70/311/AT	X	X	
7	Sesli ikaz (korna)	70/388/AT	A+K	A+K	
8	Dolaylı görüş cihazları	2003/97/AT	A	A	
9	Frenleme	71/320/AT	X	X	
10	Radio Parazitleri (elektromanyetik uyumluluk)	72/245/AT	A	A	Özel talepler hariç
11	Dizel egzoz dumanı	72/306/AT	A+H	A+H	
13	Hırsızlığa karşı önlem ve immobilizer	74/61/AT	N/A	N/A	
15	Koltuk mukavemeti	74/408/AT	D	D	
17	Hız göstergesi ve geri vites	75/443/AT	X	X	
18	Zorunlu etiketler	76/114/AT	X	X	
19	Emniyet kemeri bağlantıları	76/115/AT	D	D	
20	Aydınlatma ve ışıklı sinyal cihazlarının yerleştirilmesi	76/756/AT	A+N	A+N	
21	Geri yansıtıcılar (reflektörler)	76/757/AT	X	X	
22	Uç hat işaret, ön konum (yan) arka konum (yan), stop, yan işaret, gündüz sürüş lambaları	76/758/AT	X	X	
23	Sinyal lambaları	76/759/AT	X	X	
24	Arka tescil plaka lambaları	76/760/AT	X	X	
25	Farlar (ampulleri dâhil)	76/761/AT	X	X	
26	Ön sis lambaları	76/762/AT	X	X	
27	Çeki kancaları	77/389/AT	A	A	
28	Arka sis lambaları	77/538/AT	X	X	
29	Geri vites lambaları	77/539/AT	X	X	
30	Park lambaları	77/540/AT	X	X	
31	Emniyet kemeri ve bağlanma sistemleri	77/541/AT	D	D	
33	Kumandaların, ikaz düzeninin ve göstergelerin tanıtımı	78/316/AT	A	A	
34	Buz çözme/buğu giderme	78/317/AT	O	O	
35	Cam yıkama/silme	78/318/AT	O	O	
36	Isıtma sistemleri	2001/56/AT	A	A	
40	Motor gücü	80/1269/AT	X	X	
41	Emisyonlar (Euro IV, V) ağır hizmet araçları	2005/55/AT	A	A	
45	Emniyet camı	92/22/AT	J	J	
46	Lastikler	92/23/AT	X	X	

47	Hız sınırlayıcı cihazlar	92/24/AT	N/A	N/A	
48	Kütleler ve boyutlar	97/27/AT	X	X	
50	Bağlantı tertibatları	94/20/AT	X	X	
51	Alev dayanıklılığı	95/28/AT	X	X	
52	Otobüsler	2001/85/AT	A	A	

Harflerin anlamları

A : Talep eden firmanın/kurumun belirlemiş olduğu araçla ilgili teknik şartnamenin amaçlarına, uygunluğu tamamen imkânsız kıldığı durumlarda istisnaya izin verilir. İmalatçı, özel amacı nedeniyle aracın ilgili şartları sağlamasının mümkün olmadığı konusunda tip onayı kuruluşunu ikna etmelidir.

D: Uygulama, normal olarak araç yolda seyir hâlindeyken sürücü ve güvenlik mürettebatı tarafından kullanılmak üzere tahsis edilmiş koltuklarla sınırlıdır

F: Yakıt doldurma kanalının güzergâh ve uzunluğunda değişiklik yapılabilir ve yakıt deposunun araç üzerinde yeniden konumlandırılmasına izin verilebilir.

H: Egzoz sisteminin son susturucudan sonraki kısmının boyunda 2 metreyi aşmayan değişiklikler, ilave deney gereksiz kabul edilebilir.

J: Sürücü kabini camları (ön cam ve yan camlar) dışında kalan bütün pencere camları emniyet camı veya sert plastikten cam olmalıdır.

K: İlave acil durum alarm cihazlarına müsaade edilir.

N: Yasal zorunlu tüm aydınlatma cihazlarının takılması ve geometrik görüş alanının etkilenmemesi şartıyla.

O: Aracın ön tarafına uygun bir sistem takılmalıdır.”

X: Düzenleyici mevzuatta belirtilenler dışında herhangi bir istisna söz konusu değildir.

N/A: Geçerli değildir. Bu düzenleyici mevzuat bu araca uygulanmaz (hiçbir şart yoktur).”

MADDE 11 – Aynı Yönetmeliğin 15 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**MADDE 15** – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı yürütür.”

MADDE 12 – Bu Yönetmeliğin 3 üncü maddesi ile Yönetmeliğe eklenen ek 3 üncü madde 1/11/2012 tarihinde, diğer hükümler yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 13 – Bu Yönetmelik hükümlerini Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı yürütür.

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
28/11/2008	27068
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
30/11/2010	27771